

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Práci předložila studentka: **Bc. Simona Blechová**

Studijní zaměření: Učitelství pro základní školy

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: **Specifika hudební výchovy u žáků s poruchou autistického spektra**

Vedoucí práce: PhDr. Josef Slowik, Ph.D., katedra pedagogiky FPE ZČU v Plzni

Oponent práce: MgA. Marie Černíková, Ph.D., katedra pedagogiky FPE ZČU v Plzni

1. CÍL PRÁCE

Diplomantka se rozhodla zkoumat možnosti vyučování hudební výchovy pro žáky s PAS za předpokladu, že předmět lze vyučovat s ohledem na individuální žákův plán, v souladu s inkludováním žáků se speciálními potřebami v běžné ZŠ (s pomocí podpůrných opatření).

Diplomová práce a výzkumné šetření s ní související vychází z poznatku (podloženého pozorováním a zkušeností autorky), že hudební výchova bývá leckdy neoblíbený předmět i u žáků bez speciálních potřeb, u osob hypersenzitivních však nechuť/nepochopení hraničí s utpením (hluk, trapnost, zbytečnost), vede k narušování výuky a zhoršuje budování vztahů se spolužáky.

Vlastní výzkum porovnává běžnou výuku hudební výchovy s výukou integrovanou (HV+ PČ+TV) opřenou o záměr žákům s PAS předmět zpřístupnit, zatraktivnit, zaktivizovat je. Kolegyně Blechová předkládá případové studie tří žáků s PAS, metodou polostrukturovaných rozhovorů a pozorováním reflektuje jejich zvládání „běžné“ hudební výchovy, realizuje integrovanou učební jednotku a analyzuje ji v rozhovorech s pozorovateli, dvěma dalšími pedagogy, porovnává ji s pozorovanými hodinami, vyvozuje závěry, nabízí řešení.

Cíl práce došel naplnění.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce je rozčleněna na část teoretickou a praktickou.

V teoretické části autorka s pomocí odborných zdrojů definuje autismus a přidružené nervové poruchy a jejich symptomy, osvětluje individuální vzdělávací plán, popisuje význam hudební výchovy, osvětluje možnosti integrované výuky a objasňuje metodologii užitou při vlastním výzkumu.

Kvalitativní výzkum, část praktická, porovnává běžnou výuku HV s integrovanou. Diplomantka realizuje integrovanou učební jednotku. Vlastnímu experimentu předchází šetření. Autorka s oporou odpovídajících dokumentů sestavuje podrobné anamnézy tří žáků s PAS v souvislosti s výukou HV na běžné ZŠ, předkládá rozbor pozorované hodiny HV, který, společně s popisy hodin v případových studiích, poskytuje obraz o současné situaci a je podkladem k nabídce inspirativního řešení. Integrovaná učební jednotka je po realizaci reflektována přihlížejícími odborníky a výzkumníci, která hudební hodiny porovnává a ověřuje své výchozí teze.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Text práce má přehlednou, logickou strukturu, je opřen o profesionálně zvládnutou práci se zdroji a je psán velmi kultivovaným jazykem. Kolegyně Blechová se orientuje v oboru i aktuálním problému, s přehledem zvládá užití metodologických postupů, vyvozuje závěry. Vlastní experiment, tedy propracovanou integrovanou učební jednotku, dokumentuje autorka také v přílohách, dále přikládá např. šablony rozhovorů s žáky a dotazníků pro pedagogy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ OPONENTA

Jde o obsahově závažný, stylisticky vytříbený text. Aktuální téma (inkluze) je podepřeno zdařilou metodologií výzkumného šetření (pozorování, rozhovory, realizace, zpětná vazba přihlížejících odborníků). Rozsah integrovaného bloku dokumentuje precizně propracovaná příprava. Praktická a teoretická část fungují ve vzájemném souladu.

Autorka poukazuje na prokazatelný přínos integrované výuky: dítě s handicapem má mnohem více šancí uspět díky pestré škále nabídnutých činností, není stresováno opakovaným neúspěchem. Stěžejní bod výzkumu, porovnání s běžnou výukou hudební výchovy pro žáky s PAS, přináší řešení právě v podobě integrované učební jednotky. Výzkumnice s přehledem argumentuje obtížnost výchovných předmětů pro žáky s PAS.

Jednoznačný výsledek výzkumného šetření zmiňuje úskalí, která je třeba překonat: vyučování pomocí integrovaných bloků klade vysoké nároky na pedagoga, vyžaduje precizní přípravu a v neposlední řadě například změny v rozvrhu, což může být pro žáky s PAS důležitá okolnost. Význam své diplomové práce pro současné dění na poli základního školství kolegyně Blechová vystihuje skromně: „Proto, aby se všem na běžných základních školách lépe pracovalo a žilo, bylo třeba se zamyslet nad současným stylem vyučování.“

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

VÝBORNĚ

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

V jaké šíři je možné integrované učební jednotky připravovat, co všechno vyučující potřebuje, aby mohl ve třídě s žáky PAS výuku hudební výchovy realizovat v integrovaných blocích častěji ?

V Plzni 7. 6. 2020

MgA. Marie Černíková, Ph.D.